

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК

“ 02 ” 10 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВНІНОТ

Святослав Питель

“ 02 ” 10 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ПЕДАГОГІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА»

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 013 Початкова освіта

Освітньо-професійна програма – «Початкова освіта»

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год)	Практ. (год)	ІРС (год)	Тренінг (год)	СРС (год)	Разом (год)	Екзамен
Денна	1	2	32	14	5	6	93	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

Тернопіль – 2024

Робочу програму склали д.п.н., проф., професор кафедри освітології і педагогіки Володимир ЧАЙКА та PhD з освітніх, педагогічних наук, доцент кафедри освітології і педагогіки Ганна ЗВАРИЧ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 3 від 26 09. 2024 р.).

**Завідувач кафедри,
д.пед.н., проф.**

Лілія РЕБУХА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 013 «Початкова освіта» (протокол № 2 від 26 09. 2024 р.).

**Голова групи забезпечення
спеціальності, к.пед.н., доц.**

Оксана ПИСАРЧУК

**Гарант освітньої програми,
к.пед.н., доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки**

Оксана ПИСАРЧУК

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Педагогічна компаративістика»**

1. Опис програми

Дисципліна – «Педагогічна компаративістика»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: 01«Освіта/педагогіка»	Статус дисципліни – Вибіркова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність: 013 «Початкова освіта» Освітньо-професійна програма: «Початкова освіта»	Рік підготовки: Денна – 1 Заочна – 1 Семестр: Денна – 2 Заочна – 2
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: Денна – 32 год Заочна – 8 год Практичні заняття: Денна – 14 год Заочна – 4 год
Загальна кількість годин –150 год		Самостійна робота: Денна – 93 год, Заочна – 138 год Індивідуальна робота - 5 год Тренінг – 6 год
Тижневих годин : – 10 год, <i>з них аудиторних – 4 год</i>		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни.

В умовах розбудови національної системи освіти в Україні та її інтеграції у європейський та світовий простір актуальним є аналіз стану та тенденцій розвитку освіти як в Україні, так і у світі. Лише зіставляючи результати цього аналізу, можна запропонувати напрямки адекватного розв'язання проблем, які виникають, і прогнозувати найбільш вірогідні шляхи розвитку освіти. Педагогічна компаративістика набула актуальності в Україні також у зв'язку з міграцією робочої сили, підвищенням цінності людського капіталу у глобальній економіці знань.

Предметом вивчення курсу є стан, тенденції, закономірності розвитку світового (зарубіжного) педагогічного досвіду та порівняльний аналіз з вітчизняним.

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами вищої освіти зазначеної освітньої програми ключових положень і проблематики педагогічної компаративістики, актуальних напрямків змін у змісті, формах, методах виховання і навчання, шляхів підвищення ефективності освіти у розвинених країнах світу та в Україні; формування власної педагогічної позиції щодо освітнього процесу; розвитку досвіду самостійного і творчого аналізу та оцінки соціально-педагогічних явищ і ситуацій; формування педагогічного мислення, професійної самосвідомості.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

В результаті вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» здобувачі освіти повинні:

- оволодіти поняттєво-категоріальним апаратом педагогічної компаративістики;
- ознайомитися з основою компаративних досліджень, із теорією та практикою педагогічних виховних систем початкового спрямування різних країн світу;
- пізнати сутність поняття «методи порівняльно-педагогічних досліджень»;
- знати класифікацію методів порівняльно-педагогічних досліджень;
- оволодіти етапами розвитку порівняльно-педагогічних досліджень, теоретичними концепціями педагогічної компаративістики;
- системно характеризувати школи провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст., основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.;
- оволодіти специфічними особливостями системи освіти іноземних країн;
- вміти характеризувати педагогічну компаративістику як науку;
- вміти аналізувати методи порівняльно-педагогічних досліджень та етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень;
- бути здатними розкривати важливість полікультурної освіти у сучасному освітньому просторі, порівнювати систему початкової освіти України та закордоння, визначаючи їх сильні та слабкі сторони.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Вивчення курсу передбачає наявність систематичних та ґрунтовних знань із суміжних дисциплін, цілеспрямованої роботи над вивченням науково-педагогічної та методичної літератури, активності під час лекцій та практичних занять, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.4. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Процес вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК-6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК-1. Здатність реалізовувати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування системи освіти в професійній діяльності, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.

СК-2. Здатність використовувати різні стратегії комунікації державною та іноземною мовою усно та письмово в професійній та науковій діяльності у сфері початкової освіти.

СК-7. Здатність інтегрувати знання й розв'язувати складні задачі, провадити дослідження та/або інноваційну діяльність з метою розвитку нових знань та процедур у сфері початкової освіти.

СК-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

СК-10. Здатність організовувати науково-методичну та інноваційну діяльність в системі початкової освіти.

2.5. Результати навчання.

До результатів вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» належать такі:

ПРН-1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, уміння/навички розв'язання проблем початкової

освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.

ПРН-2. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері початкової освіти державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН-4. Організовувати та управляти освітнім процесом у сфері початкової освіти, налагоджувати співпрацю з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців в стандартних, нестандартних та невизначених умовах.

ПРН-6. Об'єктивно оцінювати результати діяльності учнів та колективів у сфері початкової освіти, проводити педагогічну експертизу, здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності.

ПРН-8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вчителя початкової школи передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

ПРН-9. Застосовувати в професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання психолого-педагогічних дисциплін і обирати відповідні технології та методики.

ПРН-10. Володіти вміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ПРН-11. Орієнтуватися в процесах організації та функціонування системи початкової, позашкільної та інклюзивної освіти в Україні та закордоном.

3. Програма дисципліни «Педагогічна компаративістика»

Змістовий модуль 1. Історичні аспекти педагогічної компаративістики

Тема 1. Педагогічна компаративістика як наука

Сутність, об'єкт та предмет педагогічної компаративістики. Функції та завдання педагогічної компаративістики. Зв'язки педагогічної компаративістики з іншими науками.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 14].

Тема 2. Характеристика методів порівняльно-педагогічних досліджень

Сутність порівняльно-педагогічного дослідження, його методологічна основа. Методи порівняльно-педагогічних досліджень: теоретичні, емпіричні, кількісної обробки результатів дослідження.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 14].

Тема 3. Етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень

Початковий етап розвитку порівняльно-педагогічних досліджень. Елементи педагогічної компаративістики до XIX століття. Перші дослідники педагогічної компаративістики в європейських країнах (В. Кузен, Ж.-М. Бодуен, Е. Дрейфус-Бриссак, В. Фрідель, Ф. Тірш, Л. Штейн, М. Арнолд, М. Седлер, Г. Манн, Г. Берnard, Дж. Рассел, К. Ушинський). Розвиток педагогічної компаративістики в XX столітті.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Тема 4. Теоретичні концепції педагогічної компаративістики

Традиціоналістські і реформаторські концепції розвитку освіти. Педагогічні погляди Е. Дюркгейма (1857-1917). Ідеї педагогіки неотомізму. Теорії формальної і матеріальної освіти.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Тема 5. Школа провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст.

Закономірності становлення шкільних систем в розвинутих країнах Заходу. Закон про

елементарну освіту в Англії (акт Форстера). Акти Бальфура і Фішера про початкову школу. Освітня політика Паризької Комуни (1871). Народна і середня школа Франції до 1936 р. «Загальні положення» про роботу народної школи в Німеччині. Реформа народної школи Г. Кершенштейнера. Ідея координації трьох форм середньої освіти: класична гімназія, реальна гімназія, вища реальна школа. Децентралізація управління народною освітою США.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Тема 6. Основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.

Становлення реформаторської педагогіки: позитивізм (Г. Спенсер), теорія вільного виховання (Г. Шаррельман, П. Лакомб, М. Монтесорі), експериментальна педагогіка (Е. Мейман, Е. Торндайк), педагогіка дії (А. Лай), теорія трудової школи і громадянського виховання (Ж. Бетъе, Г. Гаудінг, Г. Кершенштейнер, К. Вудвурд), теорія нового виховання і нових шкіл (Е. Демолен, Літс, Фер'єр), прагматизм (Дж. Дьюї), функціональна педагогіка (Е. Клапаред), педагогіка культури (В. Дільтей). Розвиток самостійних галузей педагогіки (філософія педагогіки, історія педагогіки, педологія, педагогічна тестологія, соціологія освіти, педагогічна соціологія, урбаністична педагогіка, педагогічна аксеологія і характерологія, школознавство, дитяча, вікова і педагогічна психологія, виправна педагогіка, дефектологія, психогігієна, прикладна психологія).

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 13; 14].

Змістовий модуль 2. Компаративістський аналіз систем освіти іноземних країн

Тема 7. Підготовка людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основна мета сучасної освіти

Сутність полікультурного та інформаційного середовища життя. Тенденції розвитку сучасної освіти. Гуманітаризація сучасної освіти.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 13; 14].

Тема 8. Система освіти Великої Британії: компаративістський аналіз

Структура та основні стадії навчання в англійській школі. Типи шкіл. Характеристика початкової освіти у Великій Британії. Порівняння системи освіти Великої Британії та України: цілі, зміст, методи і форми навчання.

Література: [4; 5; 6; 10].

Тема 9. Система освіти США: компаративістський аналіз

Характер управління освітою у США. Структура системи освіти США і мережа шкіл. Початкова школа США та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.

Література: [4; 5; 6; 15].

Тема 10. Система освіти Німеччини: компаративістський аналіз

Структура освіти Німеччини, її особливості. Типи шкіл. Особливості педагогічної освіти Німеччини. Початкова школа Німеччини та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.

Література: [4; 5; 6; 12].

Тема 11. Система освіти Франції: компаративістський аналіз

Система управління школами Франції. Приватні і державні школи. Етапи системи освіти Франції. Початкова школа Франції та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.

Література: [4; 5; 6; 11].

Тема 12. Система освіти Японії: компаративістський аналіз

Структура освіти Японії. Початкова школа: особливості організації і система оцінювання. Педагогічна освіта в Японії. Початкова школа Японії та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.

Література: [4; 5; 6;1].

4. Структура залікового кредиту дисципліни «Педагогічна компаративістика»

Тематика залікового кредиту	Кількість годин								Контр. заходи
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота		ІРС	Тренінг	
	Денна	Заочна	Денна	Заочна	Денна	Заочна			
Змістовий модуль 1. Історичні аспекти педагогічної компаративістики									
Тема 1. Педагогічна компаративістика як наука	4	0,5	1	-	6	10	-	-	Опитування
Тема 2. Характеристика методів порівняльно-педагогічних досліджень	4	0,5	1	-	6	10	-	-	Опитування
Тема 3. Етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень	2	1	1	0,5	6	10	-	2	Опитування
Тема 4. Теоретичні концепції педагогічної компаративістики	2	1	1	0,5	8	12	1		Опитування
Тема 5. Школа провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст.	2	0,5	1	0,5	8	12	1		Опитування
Тема 6. Основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.	2	0,5	1	0,5	8	12	-		Опитування
Всього за 1 модуль	16	4	6	2	42	66	2	2	
Змістовий модуль 2. Компаративістський аналіз систем освіти іноземних країн									
Тема 7. Підготовка людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основна мета сучасної освіти	2	1	1	-	8	12	3	4	Опитування
Тема 8. Система освіти Великої Британії: компаративістський аналіз	2	1	1	0,5	8	12			Опитування
Тема 9. Система освіти США: компаративістський аналіз	4	0,5	2		8	12			Опитування
Тема 10. Система освіти Німеччини: компаративістський аналіз	4	0,5	1	0,5	8	12			Опитування
Тема 11. Система освіти Франції: компаративістський аналіз	2	0,5	1	0,5	9	12			Опитування
Тема 12. Система освіти	2	0,5	2	0,5	10	12			Опитування

Японії: компаративістський аналіз									
Всього за 2 модуль	16	4	8	2	51	72	3	4	
Всього	32	8	14	4	93	138	5	6	

5. Тематика практичних занять – 14 год

Мета практичних занять:

- ✓ ознайомити здобувачів освіти з історичними аспектами педагогічної компаративістики;
- ✓ вчити здійснювати компаративістський аналіз систем освіти іноземних країн.

Змістовий модуль 1. Історичні аспекти педагогічної компаративістики

Практичне заняття 1. (2 год)

Тема 1-2: Педагогічна компаративістика як наука. Характеристика методів порівняльно-педагогічних досліджень

Мета: ознайомлення з сутністю педагогічної компаративістики як науки; оволодіння методами порівняльно-педагогічного дослідження.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Сутність, об'єкт та предмет педагогічної компаративістики.
2. Функції та завдання педагогічної компаративістики.
3. Зв'язки педагогічної компаративістики з іншими науками.
4. Сутність порівняльно-педагогічного дослідження.
5. Методологічна основа порівняльно-педагогічного дослідження.
6. Методи порівняльно-педагогічних досліджень: теоретичні, емпіричні, кількісної обробки результатів дослідження.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 14].

Практичне заняття 2. (2 год)

Тема 3-4: Етапи розвитку порівняльно-педагогічних досліджень. Теоретичні концепції педагогічної компаративістики

Мета: ознайомлення з етапами розвитку порівняльно-педагогічних досліджень; дослідження теоретичних концепцій педагогічної компаративістики.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Початковий етап розвитку порівняльно-педагогічних досліджень.
2. Елементи педагогічної компаративістики до XIX століття.
3. Перші дослідники педагогічної компаративістики в європейських країнах (В. Кузен, Ж.-М. Бодуен, Е. Дрейфус-Бриссак, В. Фрідель, Ф. Тірш, Л. Штейн, М. Арнолд, М. Седлер, Г. Манн, Г. Берnard, Дж. Рассел, К. Ушинський).
4. Розвиток педагогічної компаративістики в XX столітті.
5. Традиціоналістські і реформаторські концепції розвитку освіти.
6. Педагогічні погляди Е. Дюркгейма (1857-1917).
7. Ідеї педагогіки неотомізму.
8. Теорії формальної і матеріальної освіти.

Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 14].

Практичне заняття 3. (2 год)

Тема 5-6. Школа провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст. Основні наукові напрями в зарубіжній реформаторській педагогіці кінця XIX – першої половини XX ст.

Мета: вивчення специфіки розвитку шкіл провідних держав світу кінця XIX – початку XX ст.; ознайомлення з основними науковими напрями в зарубіжній реформаторській

педагогіці кінця ХІХ – першої половини ХХ ст.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Закономірності становлення шкільних систем в розвинутих країнах Заходу.
 2. Закон про елементарну освіту в Англії (акт Форстера).
 3. Акти Бальфура і Фішера про початкову школу.
 4. Освітня політика Паризької Комуни (1871).
 5. Народна і середня школа Франції до 1936 р.
 6. «Загальні положення» про роботу народної школи в Німеччині.
 7. Реформа народної школи Г. Кершенштейнера.
 8. Ідея координації трьох форм середньої освіти: класична гімназія, реальна гімназія, вища реальна школа.
 9. Децентралізація управління народною освітою США.
 10. Становлення реформаторської педагогіки: позитивізм (Г. Спенсер), теорія вільного виховання (Г. Шаррельман, П. Лакомб, М. Монтесорі), експериментальна педагогіка (Е. Мейман, Е. Торндайк), педагогіка дії (А. Лай), теорія трудової школи і громадянського виховання (Ж. Бетьє, Г. Гаудінг, Г. Кершенштейнер, К. Вудвурд), теорія нового виховання і нових шкіл (Е. Демолен, Літс, Фер'єр), прагматизм (Дж. Дьюї), функціональна педагогіка (Е. Клапаред), педагогіка культури (В. Дільтей).
 11. Розвиток самостійних галузей педагогіки (філософія педагогіки, історія педагогіки, педологія, педагогічна тестологія, соціологія освіти, педагогічна соціологія, урбаністична педагогіка, педагогічна аксеологія і характерологія, школознавство, дитяча, вікова і педагогічна психологія, виправна педагогіка, дефектологія, психогігієна, прикладна психологія).
- Література: [2; 3; 5; 6; 8; 9; 13; 14].

Змістовий модуль 2. Компаративістський аналіз систем освіти іноземних країн

Практичне заняття 4. (2 год)

Тема 7-8. Підготовка людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основна мета сучасної освіти. Система освіти Великої Британії: компаративістський аналіз

Мета: розуміння підготовки людини до життя в полікультурному та інформаційному середовищі як основної мети сучасної освіти; ознайомлення з сучасною системою освіти Великої Британії, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Сутність полікультурного та інформаційного середовища життя.
 2. Тенденції розвитку сучасної освіти.
 3. Гуманітаризація сучасної освіти.
 4. Структура та основні стадії навчання в англійській школі. Типи шкіл.
 5. Характеристика початкової освіти у Великій Британії.
 6. Порівняння системи освіти Великої Британії та України: цілі, зміст, методи і форми навчання.
- Література: [2; 3; 4; 5; 6; 8; 9; 10; 13; 14].

Практичне заняття 5. (2 год)

Тема 9. Система освіти США: компаративістський аналіз

Мета: вивчення специфіки сучасної системи освіти США, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Характер управління освітою у США.
 2. Структура системи освіти США і мережа шкіл.
 3. Початкова школа США та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.
- Література: [4; 5; 6; 15].

Практичне заняття 6. (2 год)

Тема 10-11. Система освіти Німеччини: компаративістський аналіз. Система освіти Франції: компаративістський аналіз

Мета: ознайомлення з сучасною системою освіти Німеччини, здійснення її компаративістського аналізу; вивчення сучасної системи освіти Франції, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Структура освіти Німеччини, її особливості. Типи шкіл.
2. Особливості педагогічної освіти Німеччини.
3. Початкова школа Німеччини та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.
4. Система управління школами Франції. Приватні і державні школи.
5. Етапи системи освіти Франції.
6. Початкова школа Франції та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.

Література: [4; 5; 6; 11; 12].

Практичне заняття 7. (2 год)

Тема 12. Система освіти Японії: компаративістський аналіз

Мета: ознайомлення з сучасною системою освіти Японії, здійснення її компаративістського аналізу.

Питання для обговорення на семінарі:

1. Структура освіти Японії.
2. Початкова школа: особливості організації і система оцінювання.
3. Педагогічна освіта в Японії.
4. Початкова школа Японії та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання.

Література: [1; 4; 5; 6].

1. Самостійна робота.

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалами, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи здобувача на індивідуальних заняттях (консультаціях). Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче згідно свого порядкового номеру в журналі. Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Реферат виконується здобувачем самостійно при консультуванні викладачем. Оформляється за

стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Захист завдання шляхом усного звіту здобувача з підготовкою та оформлення презентації.

Ось основні вимоги до оформлення:

Загальні вимоги: **Обсяг:** 10 сторінок основного тексту (без урахування титульного аркуша, змісту, списку літератури та додатків). **Шрифт:** Times New Roman, розмір шрифту – 14. **Міжрядковий інтервал:** 1.5. **Поля:** Верхнє і нижнє – 20 мм, лїве – 30 мм, правє – 10 мм. **Вирівнювання тексту:** По ширині. **Нумерація сторінок:** Зверху в правому куті, починаючи з другої сторінки (титульний лист не нумерується).

Структура реферату: **Титульний аркуш** (Назва закладу вищої освіти. Назва факультету та кафедри. Назва реферату. Прізвище, ім'я, по батькові автора. Науковий керівник. Місто і рік.). **Зміст** (Включає назви розділів роботи з вказанням сторінок). **Вступ** (Обґрунтування актуальності теми, мета і завдання роботи, методи дослідження, структура реферату). **Основна частина** (Складається з кількох розділів, кожен з яких має чітку назву та структуру). **Теоретичний аналіз:** (Огляд наукових джерел, обґрунтування проблеми). **Аналіз досліджень:** (Може включати огляд практичних прикладів або даних, якщо це передбачено темою). **Висновки** (Короткий підсумок результатів дослідження, висновки щодо вирішення проблеми, рекомендації). **Список використаних джерел** (Оформлюється відповідно до стандартів (ДСТУ або міжнародні стилі – АРА, MLA тощо). Джерела подаються в алфавітному порядку). **Додатки** (за необхідності) (Таблиці, графіки, схеми, які є додатковими до тексту реферату).

Оформлення цитат і посилань: **Прямі цитати:** Обов'язково в лапках з посиланням на джерело. **Непрямі цитати (парафраз):** Обов'язково з посиланням на джерело. **Оформлення посилань:** В тексті через квадратні дужки або за допомогою підрядкових приміток, відповідно до обраного стандарту (наприклад, [1, с. 25] або (Автор, рік)).

Оформлення ілюстрацій, таблиць і схем: **Таблиці:** Нумеруються та мають заголовки зверху («Таблиця 1 – Назва»). **Ілюстрації (схеми, графіки):** Нумеруються та підписуються під зображенням («Рисунок 1 – Назва»). Ілюстрації та таблиці повинні бути згадані в тексті реферату.

№ з/п	Тематика рефератів
1.	Зв'язки педагогічної компаративістики з іншими науками
2.	Сутність порівняльно-педагогічного дослідження, його методологічна основа
3.	Розвиток педагогічної компаративістики в ХХ столітті
4.	Теорії формальної і матеріальної освіти
5.	Ідея координації трьох форм середньої освіти: класична гімназія, реальна гімназія, вища реальна школа
6.	Розвиток самостійних галузей педагогіки
7.	Гуманітаризація сучасної освіти
8.	Порівняння системи освіти Великої Британії та України: цілі, зміст, методи і форми навчання
9.	Початкова школа США та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання
10.	Початкова школа Німеччини та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання
11.	Початкова школа Франції та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання
12.	Початкова школа Японії та України: порівняльний аналіз цілей, змісту, методів і форм навчання

	навчання
13.	Порівняння системи початкової освіти в Україні та Фінляндії: проаналізуйте роль вчителя в освітньому процесі, а також підхід до домашніх завдань
14.	Освіта в Україні та Південній Кореї: порівняйте навчальні програми, зокрема зацентуйте на STEM-дисциплінах (наука, технології, інженерія, математика)
15.	Особливості початкової освіти в Україні та Канаді: дослідження підходів до інтеграції інклюзивної освіти у початкових школах
16.	Порівняння української початкової школи з системою початкової освіти в Італії: акцент на ролі культурних елементів та мистецтва в навчальних програмах
17.	Навчальні підходи до фізичного виховання в початкових школах України та Швеції: аналіз ставлення до здоров'я та фізичного розвитку дітей
18.	Початкова освіта в Україні та Сінгапурі: порівняйте методи розвитку критичного мислення та творчих здібностей у початкових класах
19.	Різниця у системах оцінювання учнів в Україні та Нідерландах: дослідження підходів до оцінювання знань та заохочення учнів до самостійного навчання
20.	Порівняння освіти в початковій школі України та Австралії: роль технологій та цифрових інструментів в освітньому процесі
21.	Україна та Південна Африка: дослідження підходів до мультикультурної освіти та інтеграції учнів різних національностей у початкових школах
22.	Навчальний процес у початковій школі України та Індії: порівняння традиційного підходу та сучасних реформ у навчанні читання і письма

2. ТРЕНІНГ з дисципліни «Педагогічна компаративістика» (6 год)

Завдання для проведення тренінгу (на вибір здобувача освіти):

Розробка та проведення цих завдань допоможуть здобувачам освіти не тільки теоретично, а й практично зрозуміти аспекти реалізації педагогічної компаративістики. Кроки реалізації завдання – на особистий розсуд здобувача.

Завдання 1. Порівняльний аналіз освітніх систем двох країн

Опис: оберіть дві країни з різних регіонів світу та проведіть порівняльний аналіз їх освітніх систем. Включіть етапи навчання, методи викладання, роль держави в освіті та систему оцінювання. Підготуйте та проведіть обговорення, у якому зробіть висновки про переваги та недоліки кожної системи.

Завдання 2. Розробка уроку з іноземного підходу

Опис: ознайомтесь з освітньою методикою певної країни (наприклад, фінською системою навчання). Розробіть власний урок або міні-програму на основі цієї методики, адаптовану до українського контексту. Презентуйте свій урок у групі або напишіть звіт, як ця методика може бути впроваджена в місцеву освіту.

Завдання 3. Кейс-стаді: реформи освіти в історичному контексті

Опис: виберіть освітню реформу, що відбулася в минулому столітті в одній з країн світу. Досліджуйте, як вона вплинула на систему освіти та суспільство загалом. Підготуйте презентацію про контекст реформи, основні зміни та їх вплив.

Завдання 4. Дослідження міжнародних освітніх рейтингів

Опис: проаналізуйте рейтинги якості освіти (наприклад, PISA, QS World University Rankings) у різних країнах. Визначте, які фактори найбільше впливають на високі результати країн. Створіть звіт із рекомендаціями для покращення освіти в Україні на основі отриманих даних.

Завдання 5. Творчий проект: освітні системи майбутнього

Опис: сформулюйте власну концепцію освітньої системи майбутнього, базуючись на найкращих міжнародних практиках. Опишіть її структуру, принципи викладання, технології та підхід до здобувачів освіти. Оформіть свою концепцію у вигляді есе або презентації з візуальними матеріалами.

3. Методи навчання

В освітньому процесі застосовуються: лекції; практичні заняття; індивідуальні заняття; виконання творчих завдань під керівництвом викладача та самостійно; виконання завдань з тренінгу.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

В процесі вивчення дисципліни «Педагогічна компаративістика» використовують наступні методи оцінювання навчальної роботи здобувача освіти за 100-бальною шкалою:

- поточне опитування;
- оцінювання виконання змістового модульного контролю;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти;
- підсумковий екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогічна компаративістика» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне оцінювання*	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час опитування на кожному практичному занятті (теми 1-12)	Модульна контрольна робота (теми 1-12)	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання	Теоретико-практичне питання 1 – макс. 50 балів Теоретико-практичне питання 2 – макс. 50 балів

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться у вигляді письмової роботи і складається з двох теоретико-практичних питань. Оцінка за модульну контрольну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання модульних завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ЄКТС
90–100	“Відмінно”	A (відмінно)
85–89	“Добре”	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	“Задовільно”	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	“Незадовільно”	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
01–34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)

10. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проєктор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення – 2018, рік ведення в експлуатацію – 2019 Екран проєкційний BRYAN 2:1,5 (1 шт.)	1-12
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно з ліцензією Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Opera, Google Chrome, Firefox).	1-12
3.	Фліпчарт	1-12

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Білик О. Особливості функціонування системи початкової освіти Японії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота.* 2012. Вип. 25. С. 38–41.
2. Будник О. Б. Порівняльна педагогіка: навчальний посібник для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. 2-ге вид., доп і переробл. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 80 с.
3. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка. К. : Вища школа, 2006. 216 с.
4. Козубовська І., Милян Ж. Досвід організації навчально-виховного процесу в початковій школі Великої Британії : методичні рекомендації для бакалаврів і магістрів початкової освіти. Ужгород, 2021. 35 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/35935>
5. Педагогічна компаративістика – 2015: трансформації в освіті зарубіжжя та український контекст: матеріали наук.-практ семінару (Київ, 11 червня 2015 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. К.: Педагогічна думка, 2015. 288 с.
6. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2022: виклики і перспективи в умовах турбулентності світу: матеріали VI Міжнародної наукової конференції (Київ, 4 листопада 2022 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України ; за заг. ред О.І. Локшиної. Київ–Тернопіль : Крок, 2022. 296 с.
7. Пилипенко К. О. Система шкільної освіти у Франції. *Наукові пошуки* : зб. наук. пр. молодих учених / за ред. проф. А. А. Сбруєвої. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. Вип. 12. С. 96–100.
8. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів: хрестоматія / упорядн. О.І. Локшина. К.: Педагогічна думка, 2015. 176 с.
9. Садова Н. Періоди розвитку порівняльної педагогіки як науки у зарубіжній

педагогічній думці. *Педагогічні науки*. 2016. № 66–67. С. 216–220.

10. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне : Овід, 2012. 352 с.

11. Смірнов М. М., Жорник В. В. Сучасна система освіти у Франції. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 19 (59). Т. 1. С. 7–10.

12. Сучасні тенденції початкової школи Німеччини та їх вплив на освітні реформи в Україні. Нова українська школа : вебсайт. URL: <https://nus.org.ua/view/suchasni-tendentsiyi-pochatkovoyi-shkoly-nimechchyny-ta-yih-vplyv-na-osvitni-reformy-v-ukrayini/>

13. Чайка В.М. Основи дидактики : навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. К. : Академвидав, 2011. 238 с.

14. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. К. : Академвидав, 2014. 216 с.

15. Як працює початкова школа в США та як впоратися з емоційним вигоранням. Головне з міні-EdCamp'у в Чорткові. Нова українська школа : вебсайт. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-pratsyuje-pochatkova-shkola-v-ssha-ta-yak-vporatysya-z-emotsijnym-vygorannjam-golovne-z-mini-edcamp-u-v-chortkovi/>

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Громовий В. Японська школа. YouTube. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=AEHQnDWh2XY&t=4s>

2. ТСН.Тиждень розвідав секрети фінської системи освіти, яка є найуспішнішою у світі / ТСН. YouTube. URL: https://youtu.be/U68Pm_mkF_c?si=d12WPJO-7xbTfhe3

3. Чим круті англійські школи і чому вони кращі за українські? / Мандрій. YouTube. URL: https://www.youtube.com/watch?v=c_MrbJG8vM&t=6s

4. Школа у США. Все про систему освіти, від садочків до університету. Безкоштовне навчання по U4U / Anna in USA. Інфо ресурс по США. YouTube. URL: <https://youtu.be/kUUaI7noams?si=YWOk2rn5cbXCqyeg>

5. У Франції система освіти адаптована до рівня дитини! – мама трьох дітей Галина Кричковська / Сніданок з 1+1. YouTube. URL: <https://youtu.be/5YAiQXqzZ44?si=2otRgHs1wamT-aI2>